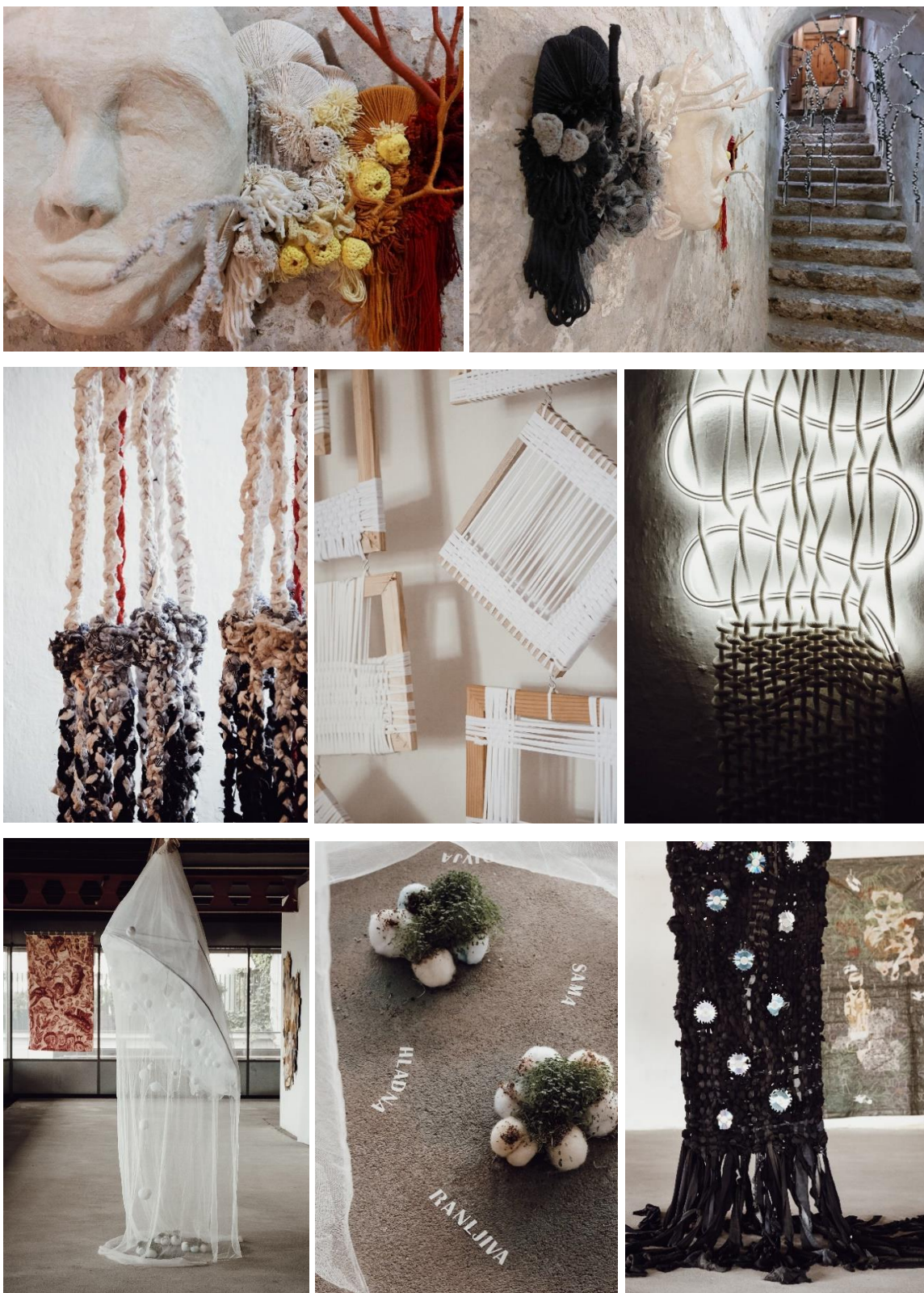

BIEN 2023 - Tekstilna dela Fakultete za dizajn na bienalu tekstilne umetnosti

Na bienalu tekstilne umetnosti BIEN 2023, ki od 31. maja do 10. avgusta 2023 poteka v Kranju, s spremljevalnimi razstavami pa tudi v Škofji Loki, na Jesenicah in Novi Gorici, se predstavlja 75 umetnic, umetnikov in kolektivov, 11 samostojnih in 18 skupinskih razstav študentov ter 19 sodelujočih na BIEN simpoziju. Kot so zapisali organizatorji bienala, Bien skozi tekstilno umetnost, oblikovanje in krajinsko umetnost razmišlja o dediščini, ohranjanju in trajnosti. V obliki razstav, sodelovalnih umetniških povezav, delavnic in strokovnega programa BIEN razvija platformo za raziskovanje tekstilne kulture in umetnosti. Črpa iz biološke, geološke in arheološke danosti prostora, okolja, identitet, industrijske kulture in tradicionalnih znanj ter oblikuje nove, sodobne izraze. Letošnja osrednja tema bienalne razstave je sonce, ki je na različne načine interpretirano v tekstilnih in drugih delih številnih umetnikov in tudi študentov Fakultete za dizajn, samostojnega visokošolskega zavoda.

Na Bienu 2023 so v Kranju in Škofji Loki razstavljen tekstilna dela študentov Fakultete za dizajn iz smeri Moda in tekstilije, Notranja oprema, Vizualne komunikacije in Dizajn management, ki so jih ustvarjali pod mentorstvom doc. Jane Mršnik, izr. prof. Tanje Devetak, doc. Tamare Hajdu, doc. Almine Duraković Korošec in višje predavateljice Martine Šušteršič.

V Kranju (3. nadstropje Globusa, Klet Mestne hiše in kavarna Layerjeve hiše) in Škofji Loki (Stolp Loškega muzeja na Loškem gradu) se s projektom **Prostorska tekstilija** pod mentorstvom doc. Jane Mršnik predstavljajo študentke 3. letnika in magistrska študentka smeri Moda in tekstilije. Mentorica doc. Jana Mršnik poudarja, da sta reciklaža in nadciklaža tekstilnih odpadkov v zadnjih letih postali pomembna in zaželeni trajnostna elementa pri oblikovanju in izdelavi tekstilnih izdelkov. Študentke so na temo sonca raziskovale različne tehnike snovanja prostorskih tekstilij, tako klasične kot popolnoma eksperimentalne, odpadne tekstilne kose pa kombinirale tudi z drugimi materiali. Vsak izdelek predstavlja avtoričin osebni zapis in njeno lastno interpretacijo pomena sonca, ki se preko intimnih izpovedi odraža na različnih, tudi simbolnih ravneh.

Slika: Prostorske tekstilije študentov 3. letnika in magistrske študentke smeri Moda in tekstilije (a-Eva Glavan in b-Ana Omahen (Klet Mestne hiše v Kranju), c-Marija Stojkowska (Stolp Loškega muzeja na Loškem gradu), d-Lara Turnšek in Leana Štasny Kernjus (Kavarna Layerjeve hiše), e in f-Eva Rogl Mežnar in g-Karin Golobič (3. nadstropje, Globus, Kranj); foto: Maša Pirc/ BIEN 2023, Jana Mršnik)

Narava s svojo živostjo je bila izhodišče za oblikovanje tekstilnih vzorcev, katerih osnovni namen je uporaba v prostoru. Vzorci so zasnovani na avtorskih fotografijah, ročnih risbah in kolažiranjih, ki so jih študenti digitalno preoblikovali v barvite predloge za digitalni tisk. Tekstilni vzorci, ki so jih pod mentorstvom doc. Jane Mršnik oblikovali študenti smeri Moda in tekstilije in Dizajn management, so predstavljeni v Kranju na razstavi **Življenje oblik**, in sicer v dveh delih: kot slike na steklenem vhodu stavbe Globus ter kot tekstilne gamaše mestnih dreves, ki usmerjajo korak k razstavam bienala.

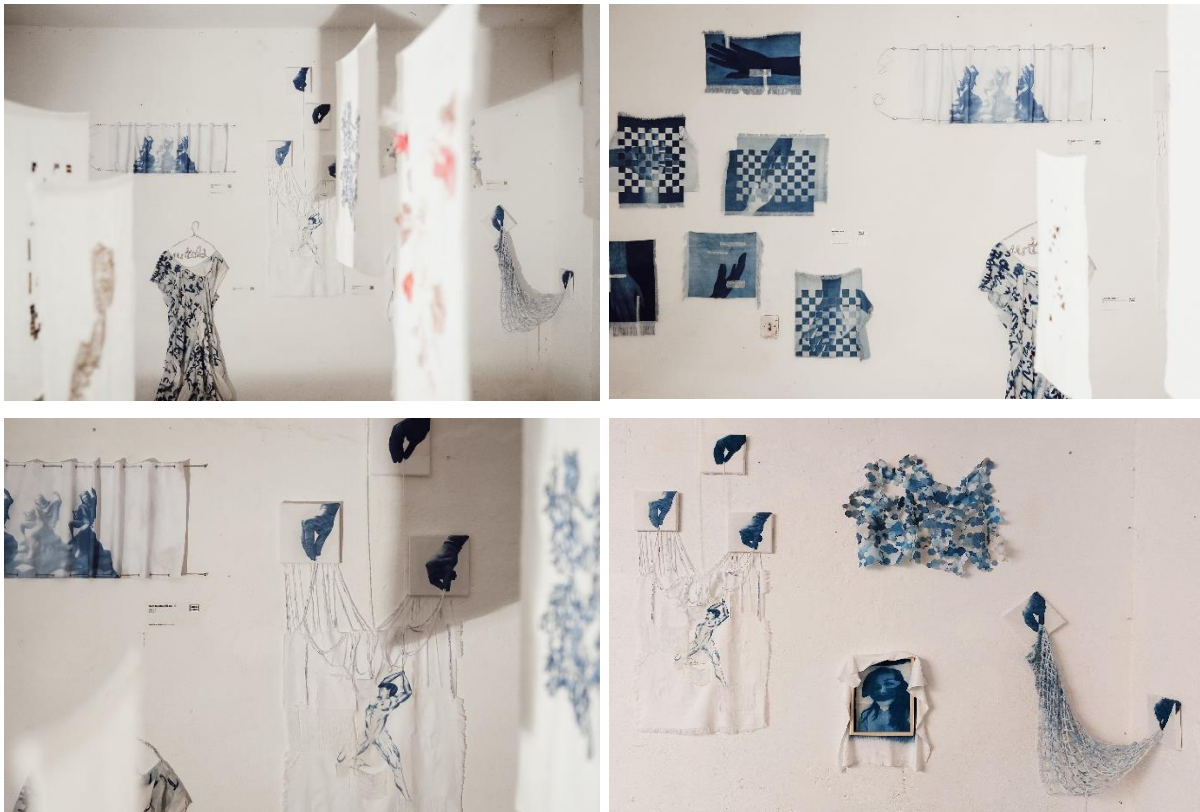
Slika: Tekstilni vzorci za prostor študentov 2. in 3. letnika ter magistrske študentke, razstavljeni pred vhodom v Globus (b) in kot tekstilne gamaše na drevesih v Kranju (a in c); foto: Maša Pirc/ BIEN 2023

V Turistično-informativnem centru (TIC Kranj), Layerjevi hiši in Medprostoru Layerjeve hiše v Kranju ter dnevnem prostoru Loškega muzeja v Škofji Loki so razstavljena **avtorska tekstilna svetila**, ki so jih pod mentorstvom doc. Jane Mršnik in doc. Tamare Hajdu oblikovali študenti 2. letnika smeri Moda in tekstilije ter Notranja oprema. Osrednja tema raziskovanja Učenje z naravo je študente vodila pri oblikovanju sodobnih, lasersko izrezanih tekstilnih svetil, izdelanih iz ognjevarnega tekstilnega materiala Trevira CS. Elementi izrezanih čipk povzemajo vsebine letnih časov. Svetila so poklon jeseni, ki naj bi kot letni čas zaradi globalnega segrevanja počasi izginjala.

Slika: Tekstilna svetila študentov 2. letnika smeri Notranja oprema ter Moda in tekstilije razstavljena v dnevnem prostoru Loškega muzeja (c in d), v Medprostoru Layerjeve hiše (a in b) in v TICu (e) v Kranju; foto: Maša Pirc/ BIEN 2023

V Medprostoru Layerjeve hiše v Kranju so pod mentorstvom doc. Jane Mršnik predstavljena tekstilna dela študentov smeri Moda in tekstilije, Notranja oprema, Dizajn management in Vizualne komunikacije. **Sončni tisk** ali cianotipija je vrsta rezervnega vzorčenja, pri katerem kemikalije, nanešene na površino, reagirajo s sončno svetlobo. Ime izhaja iz značilne modre barve, ki nastane po izpostavitvi UV svetlobi. Študenti so raziskovali različne načine ustvarjanja motivov, pri katerih so izhajali bodisi iz ročne risbe bodisi iz fotografije. Izhodišča so črpali pretežno iz svojih osebnostnih karakteristik, motive pa digitalno pretvorili v ustrezne predloge za vzorčenje na tekstil. Nastali tekstilni kosi predstavljajo osebne, včasih premišljene, večkrat pa tudi spontane in nepričakovane likovne zapise.

Slika: Tekstilna dela v tehniki sončnega tiska razstavljena v Medprostoru Layerjeve hiše v Kranju; foto: Maša Pirc/ BIEN 2023, Jana Mršnik

S tekstilnimi formami **Lost#But#Not#Found**, izdelanimi v tehniki kvačkanja, so pod mentorstvom izr. prof. Tanje Devetak v 3. nadstropju Globusa v Kranju predstavljena dela študentov 1. letnika smeri Moda in tekstilije. Kvačkanje je rokodelska tehnika, ki zaradi narave snovanja omogoča ustvarjalcu sprotno prilagajanje forme konceptualni zasnovi brez posebnega načrtovanja oblikovalskega procesa. Eksperimentalne tekstilno-oblečilne forme so izhajale iz enostavne forme črke T, povzete po ploskovnem izrisu majice T-shirt. Koncepti oblikovalskih zasnov temeljijo na raziskovanju pomena sonca v abstraktnem simbolnem kontekstu, kot so npr. črne luknje in nastanek sonca, poškodbe na koži zaradi vpliva sonca, religije idr. Študenti prvega letnika smeri Moda in tekstilije se pod mentorstvom izr. prof. Tanje Devetak in gostujoče profesorice prof. Ljiljane Petrović (FPU, Beograd) v Globusu predstavljajo še s projektom **Vsi drugačni_Vsi enakopravni**. Konceptualna zasnova oblačilnih form izhaja iz kratkega zbiranja in soočenja idej in snovanja na inspirativni podlagi desetih besed: žalost, ptice, ljudje, lakota, meja, strah, vojna, selitev, pobeg in družina. Študenti so z mešanimi tehnikami besede prenesli v vizualne oblikovalske prispodobе in ustvarjene forme, ki se opirajo na princip ničnega odpadka.

Slika: Tekstilne forme **lost#but#not#found** v tehniki kvačkanja študentov 1. letnika smeri Moda in tekstilije razstavljene v 3. nadstropju Globusa v Kranju; foto: Maša Pirc/ BIEN 2023

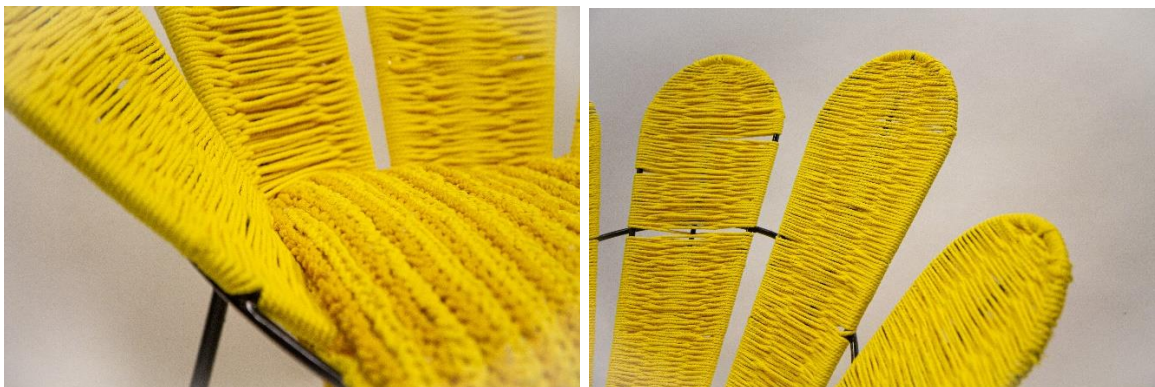
Slika: Konceptualne oblačilne forme **vsi drugačni_vsi enakopravni** študentov 1. letnika smeri Moda in tekstilije razstavljene v 3. nadstropju Globusa v Kranju; foto: Maša Pirc/ BIEN 2023

S potiskanimi tekstilnimi deli **moj NEB svet** se pod mentorstvom doc. Almine Duraković Korošec in izr. prof. Tanje Devetak v 3. nadstropju Globusa v Kranju predstavljajo študenti 2. letnika smeri Moda in tekstilije, ki so abstraktne vzorce razvijali neposredno na belih tekstilnih površinah. Oblike so oblikovali iz papirja ter jih večplastno nanašali na površino. Eksperimentalnost kolorita je izhajala iz naključnega preizkušanja mešanja pigmentov in njihovega prenosa na tekstilijo ter raziskovanja različnih nosilcev pri ročnem tiskanju s siti.

Slika: Potiskana tekstilna dela moj NEB svet študentov 2. letnika smeri Moda in tekstilije razstavljene v 3. nadstropju Globusa v Kranju; foto: Maša Pirc/ BIEN 2023

S stolom **Sonce** se pod mentorstvom doc. Jane Mršnik v 3. nadstropju Globusa v Kranju predstavljata študentki 2. letnika smeri Notranja oprema, ki sta kovinsko ogrodje odslužene mizice preoblikovali v uporaben naslanjač. Rumena vrvica ilustrira sončne žarke, ki se v tehniki tkanja prepletajo skozi kovinsko konstrukcijo in ustvarjajo mehko in toplo tekstilno prevleko.

Slika: Stol Sonce razstavljen v 3. nadstropju Globusa v Kranju; foto: Jana Mršnik

V parku Loškega muzeja v Škofji Loki so pod mentorstvom višje pred. Martine Šušteršič razstavljene tekstilne instalacije **Refleksije** študentov 1. in 2. letnika smeri Moda in tekstilije, ki so raziskovali odnose med različnimi tekstilnimi materiali in tradicionalnimi ročnimi tehnikami, značilnimi za slovenski prostor. Mentorica poudarja, da jih je Sonce kot glavna inspiracija navdihovalo pri izdelavi del večjega formata, kjer se prepletajo različne ročne tehnike, odprti in zaprti medprostori, negativni in pozitivni itd. Makramé, tkanje, kvačkanje,

pletenje in polstenje dajejo širok spekter različnih tekstur, od zaprte površine, nežne čipke, grobe in debele texture, izgleda fine pajkove mreže, teže, lahkotnosti in prosojnosti. Refleksije, ki nastajajo ob prosevanju in plastenju del ter pronicanju sončne svetlobe skozi njega, so svojevrsten odsev dojemanja različnih vplivov sonca na človeka in okolje skozi oči študentov.

Slika: Tekstilne instalacije Refleksije študentov 1. in 2. letnika smeri Moda in tekstilije postavljene v parku Loškega muzeja v Škofji Loki; foto: Maša Pirc/ BIEN 2023

Poleg razstavnega programa so v sklopu bienala potekali še spletni pogovori z umetniki, simpoziji, okrogle mize, delavnice in številni drugi dogodki. Program, razstave in ostali dogodki bienala BIEN 2023, ki je potekal v organizaciji Layerjeve hiše Zavoda Carnica, Naravoslovnotehniške fakultete Univerze v Ljubljani in Fakultete za dizajn, samostojni visokošolski zavod ter v soorganizaciji še drugih institucij in partnerjev, so objavljeni na spletni strani: <https://layer.si/bien/>.

Pripravili: izr. prof. dr. Damjana Celcar, doc. Jana Mršnik